

Voorstel Gemeenteraad

Vergadering gemeenteraad
d.d. 29 juni 2022

Portefeuillehouder: Joostens, M.
Beleidsveld: Ruimtelijke ontwikkeling + Economie,
Cultuur, Recreatie en Toerisme
Zaaknummer: Z/21/134605/DOC-22281257

Onderwerp: Warmtenet Loppersum

Korte samenvatting

In 2019 is een subsidieaanvraag ingediend door de voormalige gemeente Loppersum bij het Programma Aardgasvrije Wijken voor een warmtenet in Loppersum. Deze aanvraag is in 2019 gehonoreerd. Dit betrof een warmtenet voor 10 woningen en 4 utiliteitsgebouwen. Wegens toegenomen inzicht en extra subsidies is het doel bijgesteld. Het huidige doel van het project is het realiseren van een (bijna) aardgasvrij warmtenet in Loppersum voor 59 woningen en 5 utiliteitsgebouwen in het jaar 2023, waarbij de afnemers van warmte blijvend tevreden zijn over betaalbaarheid, comfort en gebruikersvriendelijkheid. Dat komt overeen met ongeveer 193 woningequivalenten.

De warmte wordt opgewekt met twee warmtepompen. De eerste warmtepomp haalt de warmte uit de lucht en draagt de warmte over aan een waterbuffer. De tweede warmtepomp brengt het water uit de buffer naar een hogere temperatuur. Vervolgens wordt de warmte onder de grond door een buizensysteem naar de gebouwen gebracht. In de gebouwen wordt de warmte via bestaande radiatoren in de verschillende ruimten gebracht. Ook de benodigde warmte voor warm tapwater wordt door het warmtenet geleverd.

Sinds 2019 is onderzocht welke technische oplossing het meest passend is en welke kosten daarmee samenhangen. We hebben de belanghebbenden geraadpleegd en kunnen nu de realisatie van het warmtenet voorbereiden.

Aan de raad

Voorstel

De raad besluit

1. een investeringsbedrag voor het warmtenet beschikbaar te stellen van € 3.949.000
2. de proceskosten beschikbaar te stellen van € 441.000;
3. de kosten te dekken uit de rijksbijdrage Nationaal Programma Groningen (NPG), Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en Nationaal Coördinator Groningen (NCG).

Aanleiding

In 2019 is een subsidieaanvraag ingediend door de voormalige gemeente Loppersum bij het Programma Aardgasvrije Wijken voor een warmtenet in Loppersum. Deze aanvraag is in 2019 gehonoreerd. Dit betrof een warmtenet voor 10 woningen en 4 utiliteitsgebouwen. Wegens toegenomen inzicht en extra subsidies is het doel bijgesteld. Het huidige doel van het project is het van realiseren een (bijna) aardgasvrij warmtenet in

Z03CFE960B

Loppersum voor 59 woningen en 5 utiliteitsgebouwen in het jaar 2023, waarbij de afnemers van warmte blijvend tevreden zijn over betaalbaarheid, comfort en gebruikersvriendelijkheid. Dat komt overeen met ongeveer 193 woningequivalenten.

Op 1 maart 2022 heeft het college besloten belanghebbenden te raadplegen over het plan om een warmtenet aan te leggen in Loppersum. Op 15 maart is de raad met een brief geïnformeerd over dit collegebesluit. De betrokken belanghebbenden zijn op 16 en 17 maart geraadpleegd. Daarbij zijn geen zwaarwegende bezwaren geuit. Daarom kan de raad nu een besluit nemen over het beschikbaar stellen van de benodigde financiële middelen.

Het is echter nog geen besluit om het warmtenet werkelijk aan te leggen en te exploiteren. Daarvoor zijn de volgende stappen nodig:

- Het doorlopen van een aanbestedingsprocedure;
- Een collegebesluit over de aanleg van het warmtenet;
- Een collegebesluit over het exploiteren van het warmtenet.

Beoogd effect

Het beoogde effect is een netto reductie van CO₂-emissie van ongeveer 311 ton per jaar. Ook wordt een bijdrage geleverd aan het verminderen van het gebruik van aardgas met de daarmee samenhangende problemen.

Argumenten

Met het ontworpen warmtenet kan een (bijna) aardgasvrije oplossing geboden worden die leidt tot een evenredige reductie van de CO₂ emissie. De gebruikers zullen naar verwachting goedkoper uit dan het blijven gebruiken van aardgas en ook goedkoper dan bij een individuele aardgasvrije oplossing met warmtepompen. Bij de omschakeling van gas naar warmtenet is het niet noodzakelijk dat de woningen beter geïsoleerd worden. Dit zou voor de eigenaren leiden tot een ingrijpende verbouwing. In een deel van de gevallen zelfs naast een verbouwing in het kader van de versterkingsopgave. Het op termijn beter isoleren is altijd verstandig voor lagere maandlasten en milieu.

Met het warmtenet kan voldoende comfort en gebruikersvriendelijkheid worden geboden aan de afnemers van warmte gedurende minimaal 30 jaar. Als warmtebron is op dit moment de lucht de best haalbare oplossing.

In Nederland zijn ongeveer 7.000 warmtenetten operationeel met gemiddeld 50 woningen per warmtenet. Daar wijkt het warmtenet in Loppersum niet veel van af. In de gemeente Eemsdelta zijn drie warmtenetten in voorbereiding: Delfzijl, Appingedam en Loppersum. Het is een algemene verwachting dat warmtenetten in de toekomst een grotere rol gaan spelen.

In juridische zin bindt het college zich nog niet aan de aanleg van een warmtenet en de exploitatie daarvan. Daarover worden in een later stadium verschillende besluiten genomen. Bij elk besluitmoment kan het college overwegen om niet verder te gaan met het warmtenet. De rol van de raad is het beschikbaar stellen van de benodigde middelen uit reserves. De raad gaat niet over de technische keuzen, de aanleg en de exploitatie van het warmtenet. Wel is het van belang de raad goed te informeren over de keuzen en risico's die ten grondslag liggen aan het warmtenet. Dat doen we met dit raadsvoorstel.

Kanttekeningen

De volgende kanttekeningen zijn te plaatsen:

- Het warmtenet kan alleen worden gefinancierd met significante subsidies van het rijk.
- De subsidie per woningequivalent wordt geschat op € 22.000,-. Dit is bij benadering een bedrag dat ook elders in Nederland minimaal nodig is om een bestaande woning van het aardgas af te halen, bijvoorbeeld met een individuele warmtepomp en isolatie.
- In de looptijd van 30 jaar kunnen zich ontwikkelingen voordoen die we nu nog niet kunnen voorzien. Deze kunnen zowel gunstig als ongunstig zijn voor het warmtenet.
- Om de risico's van kostenoverschrijdingen bij de investeringen te minimaliseren wordt het warmtenet gefaseerd aangelegd. Na elke fase wordt een besluit genomen over de volgende fase.
- De exploitatiefase start pas nadat het college daar een besluit over genomen heeft op basis van de dan beschikbare informatie.
- Tijdens de exploitatiefase zal ieder jaar een evaluatie plaatsvinden op basis waarvan eventuele aanpassingen en alternatieven (voor de warmtebron, het distributienet e.d.) in beeld gebracht worden. Op basis daarvan kan het college besluiten over eventuele aanpassingen en alternatieven.
- Samen met adviesbureau Sweco heeft de projectgroep risico's in beeld gebracht en zijn beheersmaatregelen geformuleerd volgens de RISMAN-methode. Iedere tweewekelijkse vergadering van de projectgroep wordt beoordeeld of er iets gewijzigd is ten aanzien van de risico's en of er nieuwe beheersmaatregelen nodig zijn.
- Tot slot kunnen risico's ten aanzien van kosten, techniek, planning, tevredenheid en andere aspecten worden beperkt door fasering, tijdige en duidelijke communicatie, het inwinnen van aanvullend deskundig advies en voldoende ruimte in de planning.
- Over alle juridische aspecten zijn of worden deskundige adviezen ingewonnen op het moment dat dat aan de orde is. In dit stadium worden geen significante juridische risico's voorzien en zijn voldoende beheersmaatregelen genomen.
- Het enige reële alternatief voor de besteding van de subsidies aan een warmtenet is de betreffende woningen te isoleren en te voorzien van een warmtepomp. Dit alternatief is ongeveer € 100 per maand duurder en leidt tot meer overlast voor bewoners. Bovendien gaan naar verwachting inwoners voorlopig geen ingrijpende maatregelen aan hun woning uitvoeren vanwege onzekerheid over de versterking van hun woning.

Aanpak/uitvoering

Om het warmtenet te realiseren zal een aanbesteding worden georganiseerd. Daarna kan de feitelijke aanleg plaatsvinden. De planning is erop gericht om eind 2023 het warmtenet operationeel te hebben.

Omdat in de Schoolstraat in Loppersum na de zomer van 2022 het riool vervangen wordt, willen we gelijktijdig in dat deel het warmtenet aanleggen. Dat scheelt kosten en overlast. Voor dat deel is geen openbare aanbesteding nodig omdat dat onder de betreffende aanbestedingsgrens blijft. De benodigde middelen zijn reeds beschikbaar voor dat doel. Daarom zal binnenkort opdracht worden verstrekt voor dit deel van het warmtenet.

Financiën

De uitgaven voor het project zijn 4,4 miljoen Euro. Deze kunnen worden gedekt door de inkomsten vanuit diverse subsidies. De subsidies zijn allemaal middelen van het rijk: Nationaal Programma Groningen (NPG), Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Er wordt geen beroep gedaan op gemeentelijke middelen. Bij de start van het project zien de uitgaven en inkomsten er als volgt uit (peildatum 1 april 2022):

Uitgaven		Inkomsten	
Warmtecentrale	2.200.000	Subsidie NPG	945.000
Distributienet	1.365.000	Subsidie PAW warmtenet	1.475.000
Aansluitkosten	384.000	Subsidie PAW onderzoek	200.000
Voorbereiding	155.000	Subsidie NCP spoor 1	232.000
Projectleiding en advies	286.000	Uitvoeringskosten PAW	300.000
		Subsidie NPG dorpswarmtenet	1.000.000
		Totaal toegekend	4.152.000
		Bijdrage aansluitkosten	238.000
Totale uitgaven	4.390.000	Totaal verwachte inkomsten	4.390.000

Deze initiële investeringen worden gedekt uit subsidies. De aansluitkosten kunnen grotendeels uit Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) worden betaald. Daarnaast maken we kans op subsidie van de provincie, het Waddenfonds en mogelijk andere regelingen. Daar kunnen we het warmtenet mogelijk mee uitbreiden of vernieuwingen mee financieren..

Uit de exploitatiebegroting blijkt dat de exploitatiekosten gedurende minimaal 30 jaar gedekt kunnen worden zonder gemeentelijke bijdrage. Naast de genoemde subsidies zijn de bijdragen van de afnemers van warmte een dekkingsmiddel. Na de genoemde periode van 30 jaar moet een keuze gemaakt worden hoe het verder gaat met het warmtenet. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van ontwikkelingen die zich de komende 30 jaar zullen voordoen.

De totale uitgaven en inkomsten gedurende 30 jaar exploitatie zien er als volgt uit (peildatum 1 april 2022):

	Uitgaven	Inkomsten	Verschil
exploitatie warmtenet 30 jaar	5.402.000	5.469.000	67.000

De woningeigenaren betalen gedurende minimaal 5 jaar een tarief dat minimaal 5% ligt onder de kosten van het gebruik van aardgas. Na deze periode gelden ten hoogste de tarieven van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) die naar verwachting niet hoger zullen zijn dan de kosten van het gebruik van aardgas. De exploitatiekosten van het warmtenet zullen vooral bepaald worden door de prijzen voor elektriciteit. De verwachting is dat de kosten voor elektriciteit minder zullen stijgen dan de kosten voor aardgas. Dat is gunstig voor het warmtenet.

Het project kan gerealiseerd worden binnen de geldende subsidievoorwaarden. De subsidies zijn bedoeld voor een "aardgasvrije wijk". Als de subsidies daarvoor niet gebruikt worden, moeten ze mogelijk (gedeeltelijk) teruggegeven worden aan het rijk of besteed worden aan een vergelijkbaar doel.

Participatie

Uit de rondgang van de toenmalige projectleider langs de woningeigenaren in 2019 bleek dat er groot draagvlak is voor het warmtenet. Ongeveer 90% was bereid aan te sluiten op het warmtenet.

In de projectgroep nemen twee bestuursleden van de Lopster Energie Coöperatie (LOPEC) deel. Zij kijken vooral vanuit het belang van de betrokken woningeigenaren naar het project. LOPEC zal naar verwachting ook tijdens de realisatie en exploitatie van het warmtenet een rol spelen. Over welke rol dat is, daarover zal in een later stadium een besluit genomen worden.

Communicatie

De betrokken eigenaren zijn geraadpleegd en worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Met de eigenaren die aangesloten worden op het warmtenet gaan we keukentafelgesprekken voeren. Op basis daarvan worden intentieovereenkomsten afgesloten.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta

Ben Visser
Burgemeester

Ronald Koch
Secretaris

Bijlage(n)

Geen

CONCEPT

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Eemsdelta,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van xxx,

BESLUIT

1. een investeringsbedrag voor het warmtenet beschikbaar te stellen van € 3.949.000;
2. de proceskosten beschikbaar te stellen van € 441.000;
3. de kosten te dekken uit de rijksbijdrage Nationaal Programma Groningen (NPG), Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) en Nationaal Coördinator Groningen (NCG).

Aldus besloten in de openbare vergadering van 29 juni 2022.

De raad van de gemeente Eemsdelta

B. Visser
Voorzitter

T.G.C. Kramer-Klein
Griffier